

Jezus, het Brood des levens

Johannes 6.35, 41-51

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2015

Ongeveer een miljard mensen in onze wereld zijn ondervoed. Naar schatting heeft nog eens een miljard mensen een tekort aan vitaminen en mineralen; zij zijn ondervoed of lijden aan een tekort aan belangrijke voedingsstoffen.

Ongeveer een derde van alle sterfgevallen onder kinderen wordt veroorzaakt doordat zij niet genoeg voedsel krijgen, of voedsel dat niet voorziet in wat hun lichaam nodig heeft.

1. Het Brood des levens

Dat een gebrek aan voedsel tot ziekte en dood kan leiden, is algemeen bekend. Daarom is de uitspraak van Jezus dat Hij het Brood van de wereld is, zo belangrijk.

Maar Jezus sprak niet over lichamelijke voeding. Hij richtte zich op het feit dat de mensheid geestelijk ondervoed is.

Brood was in de tijd van Jezus een onmisbaar voedingsmiddel. Brood hebben betekende leven; zonder brood stierven de mensen. Als wij vandaag geen brood hebben, eten we wel iets anders. Onze koelkast ligt vermoedelijk vol.

Wat bedoelde Jezus toen Hij zei. „Ik ben het Brood des levens”?

Het is duidelijk dat Jezus met het woord „leven” meer bedoelde dan alleen lichamen bestaan. Het leven heeft ook een geestelijke betekenis. Echt leven houdt in dat wij ons tot God verhouden, in vertrouwen, gehoorzaamheid en liefde. En juist op dat terrein lijden wij allemaal van nature aan een tekort.

Jezus zegt dat de honger die kenmerkend is voor het menselijk bestaan, wordt gestild wanneer wij Hem kennen en door Hem God kennen. De rusteloze ziel vindt rust; het hongerige hart wordt verzadigd.

Hij is voor ons van wezenlijk belang, zowel in dit leven als voor het eeuwige leven.

Kunnen wij vandaag God dienen zonder Jezus aan onze zijde? Kunnen wij God kennen zonder Jezus te kennen? Zelfs als wij ons omringen met rijkdom, familie, vrienden en gezondheid, kunnen wij dan werkelijk tevreden zijn zonder dat Jezus deel uitmaakt van ons leven? Het zou volkomen leeg zijn.

Jezus biedt Zichzelf aan als Degene Die ons tijdelijke en eeuwige voldoening geeft. Hij belooft tegemoet te komen aan onze diepste behoeften en onze hoogste verlangens te vervullen.

Daarom is het goed om even stil te staan en ons af te vragen. Wat zijn op dit moment uw belangrijkste behoeften?

Wat zijn uw belangrijkste behoeften? Jezus belooft u te verzadigen. Hij zal misschien niet aan al onze behoeften tegemoetkomen zoals wij die ervaren, maar Hij vervult wel onze *werkelijke* behoeften.

Toen de Joodse leiders uit de synagoge in Kapernaüm Jezus deze dingen hoorden zeggen, fluisterden zij met elkaar en ze mopperden.

Dat was nogal onbeleefd van ze, om dit in de aanwezigheid van Jezus en Zijn discipelen te doen.

Ik denk dat Johannes bewust vermeldt dat de Joden morden, omdat zij dat ook hadden gedaan in de woestijn ten tijde van de uittocht, vijftienhonderd jaar eerder. In Exodus lezen we.

En heel de gemeenschap van de Israëlieten morde tegen Mozes en tegen Aäron in de woestijn. De Israëlieten zeiden tegen hen. Och, waren wij maar door de hand van de HEERE gestorven in het land Egypte, toen wij bij de vleespotten zaten en brood aten tot verzadiging toe! Want u hebt ons uitgeleid naar deze woestijn om heel deze gemeente van honger te laten sterven. Toen zei de HEERE tegen Mozes. Zie, Ik zal voor u brood uit de hemel laten regenen. (Exodus 16.2-4)

De Joden morden in de woestijn en zij kregen manna. Nu deden zij het opnieuw, toen Jezus Zichzelf aanbood als het ware, levende Brood dat uit de hemel komt.

2. Brood uit de hemel

„Ik ben het levende Brood, dat uit de hemel neergedaald is.”

Hij is uit de hemel neergedaald. Met deze woorden suggereerde Jezus niet op een vage manier dat Hij door de hemel geïnspireerd was of iets dergelijks. En Hij beweerde ook niet, zoals sommige moderne goeroes, dat Hij een goddelijke vonk in Zijn menselijke lichaam had.

De mopperende Joodse leiders begrepen dat Jezus beweerde dat Hij eerder bij God in de hemel was geweest en dat Hij vanuit de hemel naar deze wereld was gekomen.

Daarom reageerden deze Joodse critici onmiddellijk. Hij was toch gewoon de zoon van een timmerman? Zij wisten dat Hij in Nazareth was opgegroeid.

Zij zagen Hem alleen als een mens. En mens was Hij zeker. Jezus spreekt immers over het geven van Zijn vlees. Hij was tastbaar, zoals wij dat zijn. Hij is geen mythe, Hij is werkelijk.

Jezus was volledig mens, been van ons gebeente en vlees van ons vlees.

Dit is belangrijk voor ons, want het betekent dat Hij u kan begrijpen, met u kan meevoelen en naast u kan staan als uw grote Broeder, met Zijn helpende arm om u heen. Hij weet hoe Hij in uw behoeften kan voorzien.

Hij kwam uit de hemel om een werkelijk mens te worden. Maar Hij had nooit een menselijke vader en Hij werd geboren uit een maagd.

Hij was mens, maar ook God. Inderdaad, niet een engel of iets dat minder is dan God, maar Goddelijk.

Hij wil niet alleen in uw behoeften voorzien en Hij weet ook hoe Hij dat kan doen omdat Hij volledig mens was. Hij kan dit ook werkelijk doen, omdat Hij God Zelf is.

In Jezus zien wij dat God het menselijke leven heeft aangenomen. Toen God het manna in de woestijn gaf, gaf Hij slechts een tijdelijke gave. Maar toen Jezus kwam, gaf God Zichzelf. God Zelf is de gave aan u.

Hij is met ons in onze woestijn om ons leven een eeuwig perspectief te geven.

De eenheid van Jezus met God wordt benadrukt door wat een cirkelredenering lijkt te zijn. Jezus zegt. „Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekt.” Maar Jezus zegt ook wat het tegenovergestelde lijkt te zijn. „Ieder dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij.”

Waar begint het en waar eindigt het dan? Wie God de Vader gehoorzaamt, gelooft in Jezus. En wie in Jezus gelooft, zal ook de Vader kennen.

Jezus, de Zoon van God, en God de Vader zijn zo innig met elkaar verbonden dat wij niet slechts één van Hen kunnen hebben. Zij werken altijd samen, op grond van hun wezenlijke eenheid.

Jezus is volledig mens, ja, maar ook God uit God, Licht uit Licht. Hij benadrukt dit met Zijn uitspraak. „Ik ben het Brood.”

Zevenmaal in het Evangelie van Johannes begint Jezus een uitspraak met de woorden „Ik ben”. „Ik ben het Brood” is de eerste, maar u kent ook de andere. „Ik ben het Licht der wereld”, „Ik ben de Goede Herder” enzovoort.

Deze woorden „Ik ben” herinneren ons aan God, Die bij de brandende braamstruik tegen Mozes zei. „IK BEN DIE IK BEN.” JHWH. Jezus maakte hier opnieuw aanspraak op Goddelijkheid. Hij is JHWH.

Geen wonder dat de Joden met elkaar redetwistten.

En Jezus maakte nog een andere belangrijke aanspraak. Hij zei tegen de mopperende Joodse leiders:

En zij zullen allen door God onderwezen zijn. Ieder dan die het van de Vader gehoord en geleerd heeft, komt tot Mij. (Johannes 6:45)

Jezus verbond het feit dat mensen tot Hem kwamen en in Hem geloofden rechtstreeks met de woorden van de profeten dat „allen door God onderwezen” zouden worden.

Deze woorden van Jezus zijn een parafrase van Jesaja 54:13, waar Jezus spreekt over het nieuwe koninkrijk waarop Israël wachtte en over het herstel van de stad Jeruzalem.

Jesaja profeteerde dat er een nieuwe tijd zou komen waarin mensen door God Zelf onderwezen zouden worden.

Jezus zegt. Nu is die tijd gekomen. Nu zullen alle mensen door God Zelf onderwezen worden. En de kern van wat de Vader de mensen leert, is geloof in Jezus Christus en het kennen van God, Vader, Zoon en Heilige Geest.

Dat is het meest bevredigende wat er in het leven is. God kennen betekent leven. Dit is voedsel dat tot in eeuwigheid verzadigt. Dit is het Brood des levens.

God is onze grote Leraar. Jezus was voortdurend aan het onderwijzen. En de Heilige Geest wordt de Leraar genoemd.

Ons geloof in God is geen vaag gevoel, maar heeft inhoud. Die inhoud moet ons worden onderwezen. Wij moeten door God worden onderwezen door Zijn Woord en door een goede uitleg daarvan. En wij moeten onze kinderen, onze jongeren en elkaar onderwijzen. Dat is veel meer dan hier en daar een stukje lezen. Welk onderwijs ontvangt u om beter gefundeerd te worden in het christelijk geloof en God beter te leren kennen?

3. Brood om te eten

Als Jezus Christus inderdaad dit Brood des levens is, als Hij ons zelfs tot in eeuwigheid verzadigt, hoe kunnen wij dat Brood dan eten? Hoe kunnen wij eraan deelnemen?

Jezus vertelt ons wat wij moeten doen.

Maar eerst maakt Hij duidelijk dat alles bij God begint. Hij trekt ons naar het Brood des levens. God trekt ons naar Zichzelf.

Dit woord „trekken” is hetzelfde woord dat in het Nieuwe Testament wordt gebruikt voor het naar de oever trekken van een zwaarbeladen net. Het wordt ook gebruikt wanneer Paulus en Silas in Filippi voor de magistraten worden gesleept.

Steeds zit er het idee in van wrijving en weerstand. Net zoals jongeren soms naar de kerk worden getrokken. En misschien bent u hier omdat uw vrouw u heeft meegesleept.

God trekt u naar Zichzelf, naar het Brood des levens, en wij proberen weerstand te bieden.

Welnu, God smeekt of huilt niet om u zover te krijgen dat u naar Hem komt. Hij trekt. En u merkt het. U kunt er eenvoudigweg niet aan ontsnappen.

God trekt door in uw leven te werken. Een heel belangrijk middel daarvoor is het onderwijs waarover ik sprak. God trekt door Zijn Woord en door een goede uitleg daarvan, door mensen die ons onderwijzen.

Jezus zegt dat wij tot Hem moeten komen. Blijf niet op een afstand staan en wacht niet af om te zien wat er gebeurt. Vermijd Hem niet wanneer Hij u door Zijn Woord trekt. Kom dichterbij door te bidden. Kom naar de gemeenschap van gelovigen, waar Jezus regeert.

De Joodse leiders waren soms dicht bij Jezus, zo dicht dat zij naar Hem luisterden. Zij luisterden, maar zij kwamen niet om te leren.

De enige manier van luisteren die werkelijk zinvol is, is luisteren om te leren. En dat is ook de enige manier waarop u God tot u kunt horen spreken, wanneer u wilt horen met het doel om te doen.

Tot Jezus komen, het Brood des levens, brengt geloof voort en versterkt het geloof. Gewoon blijven zitten en wachten tot het geloof komt, werkt niet. Maar dicht bij Jezus zijn brengt geloof in Hem voort.

Wanneer u zich dus neerslachtig en onbevredigd voelt, wanneer het niet goed met u gaat, is het antwoord niet dat u zich uit de christelijke gemeenschap terugtrekt, maar juist het tegenovergestelde. Stel uzelf bloot aan God door dicht bij Jezus te zijn en naar Zijn Woord te luisteren, samen met Zijn volk.

Luister dus veel en wees daar waar het Brood des levens te vinden is, in de gemeenschap van Gods volk.

Concreet ontvangen wij ook het Heilig Avondmaal om het Brood des levens te eten. Jezus hief het brood op tijdens het laatste avondmaal, voordat Hij stierf, en zei. Dit is Mijn lichaam.

Aan de tafel van het Heilig Avondmaal geeft Jezus Zichzelf aan ons en ontvangen wij Hem en geloven wij in Hem.

Daarom hebben wij in onze kerk nooit een kerkdienst zonder Heilig Avondmaal.

Als u leven wilt, moet u aan die tafel komen zitten, waar u dat gebroken brood eet en die uitgegoten wijn drinkt, die ons op de een of andere manier, door de genade van God, in aanraking brengt met de liefde en het leven van Jezus Christus.

Ons komen tot Jezus is geen kwestie van louter nieuwsgierigheid en ook geen ontmoeting tussen gelijken. Het is in wezen een onderwerping. Een knielen voor Hem. Bij Hem zijn, naar Hem luisteren, geloven en gehoorzamen.

En dit proces geeft ons leven. Dat wil zeggen dat het ons in een nieuwe en prachtige verhouding tot God brengt, waarin Hij een intieme Vriend wordt. Wij zijn nu thuis bij Degene voor Wie wij vroeger vreesden of Die wij nooit kenden.

En deze verbondenheid met God, Vader, Zoon en Heilige Geest, helpt ons door dit leven heen en de eeuwigheid in.

Verbonden zijn met de Eeuwige geeft ons de zekerheid van het eeuwige leven. Niets meer en niets minder.

Geen zoeken van het menselijk verstand en geen verlangen van het menselijk hart kan God vinden buiten Jezus om.

Conclusie

Misschien lijden een miljard, misschien zelfs twee miljard mensen aan lichamelijke ondervoeding. Dat is waarschijnlijk niet uw probleem.

Maar als u lijdt aan geestelijke ondervoeding, doe er dan iets aan.

„Ik ben het Brood des levens”, belooft Jezus. Niets minder dan Jezus Zelf zal werkelijk verzadigen.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.